

**Az Alkotmánybíróság**

Donáti u. 35-45.  
1015 Budapest

Ügyszám:	IV/107-1/2016
Érkezett:	2016. FEB. 03.
Előadó:	3
Működés:	1 + HH
Ellenőrzés:	1/6

Ügyszám: IV/107-1/2016.

Budapest, 2016. február 26.

Tisztelt Alkotmánybíróság!

[redacted] indítványozó, kívüljegyzett, meghatalmazott jogi képviselője útján, a Kúriának az Indítványozó mint felperes által a Nemzeti Adó- és Vámhivatal Közép-magyarországi Regionális Adó Főigazgatósága (1134 Budapest, Dózsa György út 128-130.) (továbbiakban: NAV) mint alperes ellen közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt indított perben hozott Kfv.V.35.354/2014/6. számú felülvizsgálati ítéletével, valamint az Indítványozó által annak kijavítása iránt előterjesztett kérelem tárgyában hozott Kfv.V.35.354/2014/8. számú végzésével szemben benyújtott alkotmányjogi panasz tárgyában indult fenti eljárásban az alábbi

**é s z r e v é t e l e k e t**

terjeszti elő a Tisztelt Alkotmánybíróság 2016. január 22-én kelt és az Indítványozó által 2016. január 29-én átvett tájékoztató levelére:

**1. AZ ALKOTMÁNYJOGI PANASZ**

1.1 Az Indítványozó 2015. november 27-én alkotmányjogi panaszt terjesztett elő a Kúria Kfv.V.35.354/2014/6. számú felülvizsgálati ítéletével, valamint az Indítványozó által annak kijavítása iránt előterjesztett kérelem tárgyában hozott Kfv.V.35.354/2014/8. számú végzésével szemben. Az alkotmányjogi panaszban az Indítványozó kifejtette, hogy álláspontja szerint a sérelmezett ítéletben az Indítványozó terhére kirótt és a sérelmezett végzéssel jóváhagyott 13.552.000 Ft összegű, konfiskatórius jellegű illeték kiszabása sérti a jogbiztonsághoz való jogot, a jogorvoslathoz való jogot, illetve az ítélezési tevékenység törvényeknek való alávetettségének alkotmányos alapelvét.

1.2 A Tisztelt Alkotmánybíróság a 2016. január 22-én kelt és az Indítványozó által 2016. január 29-én átvett levelében arról tájékoztatta az Indítványozót, hogy alkotmányjogi panasz benyújtására, illetve érdemi alkotmánybírósági eljárás megindítására nincs lehetőség. Ennek indokaként a Tisztelt Alkotmánybíróság a következőket emelte ki:

- (a) A Tisztelt Alkotmánybíróság megállapítása szerint a Kúriának a sérelmezett ítélet kijavítása tárgyában hozott Kfv.V.35.354/2014/8. számú végzése nem tekinthető sem az ügy érdemében hozott, sem az eljárást befejező döntésnek, így alkotmányjogi panasz benyújtására, illetve érdemi alkotmánybírósági eljárás megindítására nincs lehetőség.
- (b) A Tisztelt Alkotmánybíróság megállapítása szerint a Kúriának az eljárást befejező Kfv.V.35.354/2014/6. számú felülvizsgálati ítéletét az Indítványozó 2015. május 21-én

vette át, így az azzal szemben 2015. november 27-én előterjesztett alkotmányjogi panasz elkészett. Erre tekintettel érdemi alkotmánybíróági eljárás megindítására nincs lehetőség.

- (c) A Tisztelt Alkotmánybíróság megállapítása szerint az Indítványozó által az alkotmányjogi panaszhoz nem eredeti példányban csatolt meghatalmazás – az Alkotmánybíróság Ügyrendjében foglaltakkal ellentétben – nem kifejezetten a Tisztelt Alkotmánybíróság előtti eljárásban való képviselőre vonatkozik, és csak 2015. december 31-ig hatályos.

- 1.3 A fenti levélben a Tisztelt Alkotmánybíróság arról tájékoztatta az Indítványozót, hogy amennyiben a levélben foglaltakat nem fogadja el, úgy 30 napon belül írásban fejtheti ki az álláspontját. E felhívásra az Indítványozó a jelen észrevételeket terjeszti elő.

## 2. AZ INDÍTVÁNYOZÓ ÁLLÁSPONTJA

Az Indítványozó nem ért egyet a Tisztelt Alkotmánybíróság azon megállapításával, hogy alkotmányjogi panasz benyújtására, illetve érdemi alkotmánybíróági eljárás megindítására a jelen esetben nincs lehetőség. Ennek indokaként az Indítványozó az alábbiakat emeli ki:

### 2.1 A sérelmezett ítélettel és végzéssel szemben van lehetőség alkotmányjogi panasz benyújtására

2.1.1 Az Abtv. 27. §-a értelmében az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. Az Abtv. 27. §-a alapján tehát a bírósági döntésekkel szemben előterjeszthető alkotmányjogi panasznek két esete különböztethető meg: az ügy érdemében hozott döntés, valamint a bírósági eljárást befejező egyéb döntés elleni alkotmányjogi panasz.

2.1.2 A Tisztelt Alkotmánybíróság a 3002/2014. (I. 24.) AB végzésében kifejtette: „*az Abtv. 27. §-a elsődlegesen – az eljárást befejező egyéb döntések mellett – az érdemi határozatok megtámadását teszi lehetővé. Az Abtv. azonban nem határozza meg, hogy mit jelent az 'érdemi határozat' és milyen döntések tartoznak ide, ezért az Alkotmánybíróságnak minden esetben egyedileg, az ügy jellegétől függően kell vizsgálnia azt, hogy mi tekinthető az ügy érdemében hozott határozatnak.*”<sup>1</sup> Bár ugyanezt az eljárást befejező döntések kapcsán az említett AB végzés nem nevesíti, a definíció hiánya miatt álláspontunk szerint ez az értelmezés ebben az esetben is irányadó, vagyis ugyanígy **esetről esetre vizsgálandó, hogy a támadott határozat eljárást befejező döntésnek minősül-e.**

2.1.3 Az Indítványozó által sérelmezett felülvizsgálati ítélet a NAV támadott adóhatározatainak felülvizsgálata iránti eljárást zárta le érdemben, amikor – a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 5.K.33.872/2013/6. számú ítéletét hatályában fenntartva – elutasította az Indítványozónak mint felperesnek a támadott határozatok megváltoztatására, valamint a kiszabott adókülönbözetek és jogkövetkezmények törlésére, illetve a támadott határozatok hatályon kívül helyezésére irányuló keresetét. **Az adójogi határozatok szempontjából** tehát ez a felülvizsgálati ítélet valóban **az ügy érdemében született határozat volt. Az eljárásért fizetendő illeték tekintetében hozott döntés**, majd az annak kijavítására irányuló kérelem elbírálása tárgyában hozott végzés **alapjogi szempontból azonban** az alapeljárástól elkülönült, **önálló ügynek minősült**, még ha a döntés először formailag ugyanazon határozatban (vagyis a felülvizsgálati ítéletben) jelent is meg.

<sup>1</sup> 3002/2014. (I. 24.) AB végzés, [13] pont.

2.1.4 Míg az Indítványozó az adójogi határozatok érdeme tekintetében elfogadta a Kúria határozatát, addig az illeték kérdésében született döntést – annak sérelmes volta miatt – vitatta. E vonatkozásban fontos hangsúlyozni: az Indítványozó csak a felülvizsgálati ítéletből ismerte meg, hogy a Kúria a fizetendő eljárási illeték összegét 13.552.000 Ft-ban állapította meg; az Indítványozó tehát a felülvizsgálati eljárásban szembesült azzal először, hogy ilyen mértékű illeték megfizetésére köteles. A Kúria ezen ítélete ellen az eljárási szabályok értelmében azonban „hagyományos” jogorvoslatnak már nem volt helye, még az alapeljárás érdemétől elkülönülő illeték kérdésében sem, annak ellenére, hogy az eljáró bírói fórum első ízben állapította meg itt a fizetendő illetéket, és az közvetlenül érintette az Indítványozó jogát, illetve jogos érdekét. Az illeték kérdésében így a döntés fentiek szerinti vitatására csak a határozat kijavítása iránti kérelem állt rendelkezésre, így jogorvoslatként az Indítványozó ezzel élt. Egyúttal ezzel tett eleget az Abtv. 27. § b) pontja által meghatározott azon követelménynek is, mely szerint az indítványozónak a jogorvoslati lehetőségeit ki kell merítenie.

2.1.5 A jelen esetben tehát **a jogorvoslat – a vonatkozó eljárásjogi szabályok miatt – speciális formában, az illeték tárgyában hozott döntés elleni kijavítási kérelem formájában jelent meg**, mivel a sérelmezett döntés a Kúria előtti felülvizsgálati eljárásban született. Ez a formai megjelenés azonban nem jelenti azt, hogy a kijavítás iránti kérelem tartalmát illetően ne lenne valódi jogorvoslatnak tekintendő, az alábbiak szerint:

- (a) A kijavítás iránti kérelemmel a kérelmező a kérdéses határozatban szereplő névcseré, hibás névírás, szám- vagy számítási hiba vagy más hasonló elírás kijavítása iránti igényét fejezi ki, amely – a meghatározott körben – a meghozott határozat eredeti tartalmának megváltoztatását teszi lehetővé<sup>2</sup>. A kijavítási kérelem ennek megfelelően a határozatban megjelenő hiba orvoslását célozza, vagyis ténylegesen jogorvoslat. Ennek megfelelően azt hagyományosan a jogtudomány képviselői (Bacsó<sup>3</sup>, Bajory<sup>4</sup>, Farkas<sup>5</sup>, Kengyel<sup>6</sup>, Kiss<sup>7</sup>) is a perorvoslatok/jogorvoslatok közé sorolják, és így foglal állást a Pp. kommentárja is: „*A határozat kijavítása, annak ellenére, hogy a Pp. a határozatok között szabályozza, valójában perorvoslat, amely a hibás határozatok orvoslásának egyik eszköze*”<sup>8</sup>.
- (b) Az Indítványozó az eset összes körülménye alapján (ideértve különösen, hogy a sérelmezett felülvizsgálati ítélet az illeték számítására vonatkozóan semmilyen érdemi magyarázatot nem tartalmazott, csupán az Indítványozó által is felhívott, vonatkozó jogszabályokra hivatkozott) megalapozottan feltételezhette, hogy a Kúria illeték kérdésben hozott döntése csak számítási hiba eredménye. Ennek megfelelően az Indítványozó alappal vélhette, hogy a kijavítási kérelem alkalmas lesz a sérelmezett ítéletben megjelent rendelkezés jogszabályoknak megfelelő kijavítására. A kijavítási kérelemtől így az Indítványozó megalapozottan várhatott érdemi eredményt, vagyis az őt ért jogsérelem elhárulását.

2.1.6 A Kúria az Indítványozó által előterjesztett kijavítási kérelmet a fentiekkel összhangban, valódi jogorvoslati kérelemként kezelte, és annak tárgyában részletes

<sup>2</sup> Ld. a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 224. §.

<sup>3</sup> Bacsó Ferenc: A perorvoslatok általános jellemzése. In: Polgári eljárásjog II. 1959. 478. old.

<sup>4</sup> Bajory Pál: Határozatok. In: Kommentár. 1976. 1071. old.

<sup>5</sup> Farkas József: A bírósági határozatok. In: Egységes jegyzet I. 1978. 415. old.

<sup>6</sup> Kengyel Miklós: Magyar polgári eljárásjog. Orisis Kiadó, Budapest, 2010. 347. old.

<sup>7</sup> Kiss Daisy: A polgári per titkai. HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., 2014. 733. old.

<sup>8</sup> A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény nagykommentárja (szerk.: Osztoivits András). OPTEN Informatikai Kft., 2015. 741. old.

indokolással ellátott határozatot hozott. A határozat – ismét csak az eljárási szabályok kötöttsége miatt – szükségképpen végzés formájában született, de **tartalmát tekintve ez az illeték tekintetében az eljárást befejező döntésnek minősült, mivel ez zárta le az Indítványozó által fizetendő illeték kérdését.** Ezzel lett tehát végleges az a döntés, ami az Indítványozót – álláspontunk szerint alaptörvény-ellenesen és jogellenesen – 13.522.000 Ft illeték megfizetésére kötelezte.

- 2.1.7 Álláspontunk szerint a fentiek szerinti értelmezést támasztja alá az ésszerűség és a gazdaságosság szempontja is. E szempontok ugyanis azt diktálják, hogy az Indítványozó vegyen igénybe minden lehetséges, jogszerű eszközt a polgári eljárás keretein belül annak érdekében, hogy az őt ért sérelem a rendes bírósági szervezetrendszeren belül elhárítható legyen – ezt pedig a jelen esetben a felülvizsgálati ítéletben megjelenő döntés elleni kijavítási kérelem jelentette. Az Indítványozó ráadásul megalapozottan és jóhiszeműen feltételezhette, hogy a Kúria ítélete csak számítási hiba eredménye, így alappal bízhatott abban, hogy kijavítás iránti kérelme sikerrel jár. Mindezekre figyelemmel álláspontunk szerint mind az Abtv.-vel ellentétes, vagyis jogellenes, mind pedig indokolatlan elvárni, hogy az Indítványozó már a kijavítás tárgyában hozott végzést megelőzően a Tisztelt Alkotmánybírósághoz forduljon.
- 2.1.8 E körben végezetül megjegyezzük: amennyiben a Tisztelt Alkotmánybíróság értelmezése végleges megerősítést nyerne, úgy az azt eredményezné, hogy a jogalanyok mind „hagyományos” jogorvoslat, mind alkotmányossági védelem nélkül maradnának minden olyan, az adott ügyhöz kapcsolódó, de az ügy érdemétől elkülönülő kérdés tekintetében, amelyben a Kúria hoz döntést (jellemzően ilyen lehet a perköltség és a fizetendő illeték kérdése, de egyes esetekben e körbe tarthat például egy biztosítási intézkedés vagy egy lefoglalás/zár alá vétel kérdése is). Álláspontunk szerint ez az értelmezés a jogállamiság és a jogbiztonság, továbbá a jogorvoslati való jog súlyos sérelmét jelentené, és ellentétben állna az Alaptörvény szellemiségével is, így a Tisztelt Alkotmánybíróság semmiképpen sem adhat helyt egy ilyen gyakorlat megszilárdulásának.
- 2.1.9 A fentiekre tekintettel határozott álláspontunk szerint **a Kúriának az Indítványozó által előterjesztett kijavítási kérelem tárgyában hozott Kfv.V.35.354/2014/8. számú végzése az eljárást befejező döntésnek minősült, így az Abtv. 27. §-a alapján azzal szemben lehetőség van alkotmányjogi panasz benyújtására, illetve érdemi alkotmánybírósági eljárás megindítására.**

## 2.2 Az Indítványozó határidőben nyújtotta be az alkotmányjogi panaszt

- 2.2.1 Az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint az alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani.
- 2.2.2 Az alkotmányjogi panaszban, valamint a fentiekben részletesen kifejtettek alapján a jelen esetben – az ügy összes körülményét is figyelembe véve – az Indítványozó kijavítási kérelmét elutasító Kfv.V.35.354/2014/8. számú végzés – mint a Kúria sérelmes döntését végső fokon, további jogorvoslati lehetőség nélkül rögzítő határozat – minősül az eljárást befejező döntésnek. Ennek megfelelően az Abtv. 30. § (1) bekezdése értelmében e végzés – és nem a Tisztelt Alkotmánybíróság által hivatkozott Kfv.V.35.354/2014/6. számú felülvizsgálati ítélet – Indítványozó általi kézhezvételétől számított 60 napon belül van helye az alkotmányjogi panasz előterjesztésének.
- 2.2.3 A végzést az Indítványozó 2015. szeptember 29-én kapta kézhez, így a 2015. november 27-én benyújtott alkotmányjogi panasz előterjesztése határidőben történt.
- 2.2.4 Megjegyezzük, hogy a fenti értelmezést támasztja alá az ésszerűség és a gazdaságosság szempontja is. Ennek alapján mindaddig, amíg reális esély mutatkozik arra, hogy a

felmerült jogsérelem a polgári eljárás keretei között és a polgári eljárásjog eszköztárával orvosolható, ésszerűtlen és az ügyeket feleslegesen növelő elvárás lenne megkövetelni, hogy az indítványozó indítsa meg az alkotmányjogi panasz eljárást (is). A jelen esetben az Indítványozó által előterjesztett kijavítási kérelem folytán a valódi jogorvoslat lehetősége fennállt mindaddig, amíg a Kúria a kijavítási kérelem felől döntést nem hozott, így álláspontunk szerint feleslegesen növelhette volna a Tisztelt Alkotmánybíróság terheit, ha az Indítványozó már a felülvizsgálati ítélet kézhezvételét követően benyújtja az alkotmányjogi panaszt, miközben volt rá esély, hogy a jogsérelem ésszerű időn belül elhárul.

- 2.2.5 A fentiekre tekintettel határozott álláspontunk szerint **az Indítványozó által 2015. november 27-én előterjesztett alkotmányjogi panasz nem késett el**, mert a panasz benyújtására irányadó határidőt nem a felülvizsgálati ítélet, hanem a kijavítási kérelem tárgyában született végzés Indítványozó általi kézhezvételének időpontjától kell számítani. **Ennek megfelelően tehát az Abtv. 30. §-a alapján lehetőség van az érdemi alkotmánybíróvási eljárás megindítására.**

### 2.3 Az Indítványozó képviselete megfelelő az alkotmánybíróvási eljárásban

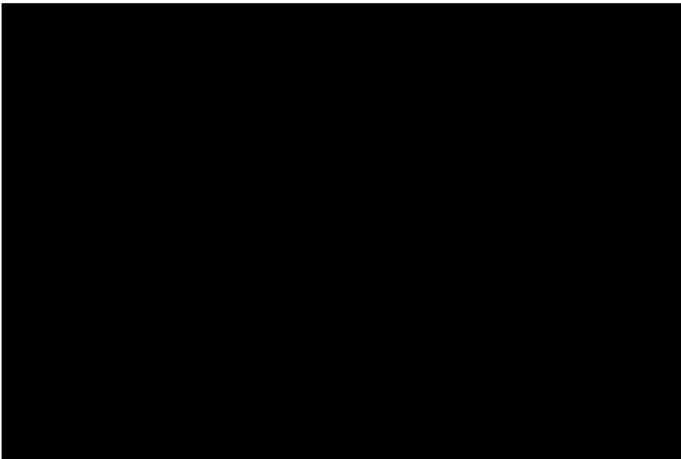
- 2.3.1 A Tisztelt Alkotmánybíróság tájékoztatása nyomán **5. sz. mellékletként** csatoljuk az Indítványozó által a jogi képviselője részére kifejezetten a jelen alkotmánybíróvási eljárásban való képviseletre vonatkozóan adott meghatalmazás eredeti példányát. Egyúttal előadjuk, hogy az alkotmányjogi panasz előterjesztésekor sajnálatos módon adminisztratív okokból a most csatolt meghatalmazás helyett az alapügyre és az ahhoz kapcsolódó valamennyi eljárásra vonatkozó, általános jellegű meghatalmazás került csatolásra. Mindazonáltal a most csatolt meghatalmazás is az alkotmányjogi panasz benyújtását megelőző időpontban kelt, így az Indítványozó meghatalmazása 2015. november 27-én fennállt az alkotmányjogi panasz benyújtására.
- 2.3.2 A fentiek mellett megjegyezzük, hogy a Tisztelt Alkotmánybíróság Ügyrendjének 27. § (3) bekezdése nem kifejezetten az Alkotmánybíróság előtti eljárásra vonatkozó meghatalmazás meglétét követeli meg, hanem úgy fogalmaz, hogy „*a meghatalmazásnak az Alkotmánybíróság előtti eljárásban való képviseletre kell vonatkoznia.*” Az Indítványozó által **1. sz. mellékletként** eredetileg csatolt meghatalmazás pedig e követelménynek végső soron eleget tesz, hiszen az a „polgári peres eljárással összefüggő végrehajtási, esetleges egyéb bírósági, hatósági vagy más eljárások”-ban való képviseletre vonatkozott – márpedig ebbe az Alkotmánybíróság előtti eljárásban való képviselet is beletartozik. A meghatalmazás egyebekben megfelel a Polgári Törvénykönyv rendelkezéseinek is, így azzal az Indítványozó a jogszabályoknak megfelelően fejezte ki azon akaratát, hogy az alapul szolgáló peres eljárásban, továbbá az azzal összefüggő valamennyi egyéb eljárásban (ideértve a Tisztelt Alkotmánybíróság előtti eljárást is) a meghatalmazott jogi képviselő járjon el a nevében és képviseletében.
- 2.3.3 Mindenellett kiemeljük: az a tény, hogy az Indítványozó által **1. sz. mellékletként** eredetileg csatolt meghatalmazás csak 2015. december 31-ig volt hatályos, nem befolyásolja az alkotmányjogi panasz előterjesztésének érvényességét, hiszen a meghatalmazás alapján a jogi képviselő képviseleti joga a panasz előterjesztésének időpontjában (2015. november 27.) fennállt. A 2015. december 31-ét követő időszakra vonatkozóan pedig a Tisztelt Alkotmánybíróság Ügyrendjének 27. § (5) bekezdése vonatkozott, mely szerint „*ha az Alkotmánybíróság eljárása alatt a jogi képviselő képviseleti jogosultsága bármely okból megszűnik, akkor az Alkotmánybíróság felhívja az indítványozót, hogy tizenöt napon belül állítson új képviselőt, vagy nyilatkozzon a személyes eljárásáról. Amennyiben ennek az indítványozó nem tesz eleget, az Alkotmánybíróság az indítványozó személyes eljárását vélelmezi*” – vagyis ebben az esetben is legfeljebb az a helyzet állhatott (volna) elő, hogy 2015. december 31-ét követően az Indítványozó személyesen jár el az eljárásban. A most **5. sz. mellékletként**

csatolt meghatalmazás alapján ugyanakkor ez a helyzet nem áll fenn, hiszen a kérdéses meghatalmazás visszavonásig érvényes.

### 3. **KÉRELEM**

A fentiekre tekintettel kérjük a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy szíveskedjen az Indítványozó alkotmányjogi panaszát befogadni és azt érdemben elbírálni. Ennek megfelelően kérjük a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy az Alaptörvény 24. Cikk (2) bekezdésének d) pontja, valamint az Abtv. 27. § alapján az Abtv. 43. § (1) bekezdésének alkalmazásával állapítsa meg, hogy a Kúria által hozott Kfv.V.35.354/2014/6. számú ítéletnek az illeték mértékét megállapító rendelkezése, valamint az ennek kijavítására irányuló kérelem tárgyában hozott Kfv.V.35.354/2014/8. számú végzés ellentétes az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével, XXVIII. cikk (7) bekezdésével, valamint a 26. Cikk (1) bekezdésével, és ennek megfelelően ezen határozatokat az Abtv. 43. § (1) alapján semmisítse meg.

Tisztelettel:



#### **Melléletek:**

5. sz. melléklet      Ügyvédi meghatalmazás